

Youth on
the Move

Inicjatywa Unii Europejskiej

Mobilna młodzież

Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży
ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu
społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2010

ISBN 978-92-79-18858-9
doi:10.2766/10129

Zdjęcia: © Komisja Europejska, iStockphoto

© Unia Europejska, 2010

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Printed in Belgium

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.9.2010

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego,
Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
i Komitetu Regionów

Mobilna młodzież

Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu,
trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi
gospodarczemu w Unii Europejskiej

KOM(2010) 477 wersja ostateczna

{SEK(2010) 1047}

Spis Treści

1.	Wprowadzenie	3
1.1.	Cel inicjatywy	4
2.	Budowanie nowoczesnych systemów kształcenia i szkolenia na rzecz kompetencji kluczowych i doskonałości	6
3.	Propagowanie atrakcyjności szkolnictwa wyższego z korzyścią dla gospodarki opartej na wiedzy	9
4.	Wspieranie dynamicznego rozwoju transnarodowej mobilności edukacyjnej i zawodowej młodzieży	11
4.1.	Propagowanie mobilności edukacyjnej	11
4.2.	Propagowanie mobilności zawodowej	14
5.	Ramowe zasady dotyczące zatrudnienia młodzieży	16
5.1.	Pomoc w uzyskaniu pierwszej pracy i rozpoczęciu kariery zawodowej	17
5.2.	Wsparcie dla młodzieży zagrożonej	18
5.3.	Stworzenie odpowiedniej ochrony socjalnej dla młodzieży	18
5.4.	Wsparcie dla młodych przedsiębiorców i prowadzących działalność na własny rachunek	19
6.	Pełne wykorzystanie potencjału unijnych programów finansowania	21
7.	Ustalenia dotyczące monitorowania i sprawozdawczości	23
8.	Kampania informacyjna	24
9.	Podsumowanie	24

1. Wprowadzenie

W strategii Europa 2020 wyznaczono ambitne cele, których osiągnięcie zapewnić ma inteligentny, trwały i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy. Aby tak się stało, niezbędny jest udział młodzieży. Koniecznym warunkiem **uwolnienia potencjału młodzieży** i osiągnięcia celów strategii Europa 2020 jest kształcenie i szkolenie na wysokim poziomie, skuteczna integracja z rynkiem pracy oraz większa mobilność osób młodych.

Przyszły dobrobyt Europy leży w rękach jej młodzieży. W UE żyje niemal 100 mln młodych ludzi, co stanowi jedną piątą jej obywateli⁽¹⁾. Pomimo niespotykanych dotąd możliwości oferowanych we współczesnej Europie osoby młode napotykać na różne trudności w systemach kształcenia i szkolenia oraz w dostępie do rynku pracy, które pogłębił kryzys gospodarczy. **Bezrobocie wśród młodzieży jest skandalicznie wysokie** i wynosi niemal 21%⁽²⁾. **Jeżeli chcemy osiągnąć cel, jakim jest stopa zatrudnienia w wysokości 75% wśród 20-64-latków**, musimy znacznie poprawić warunki wchodzenia młodzieży na rynek pracy.

Szacuje się, że do 2020 r. 35% stanowisk pracy będzie wymagało wysokich kwalifikacji oraz zdolności do adaptacji i innowacji, podczas gdy obecnie odsetek ten wynosi 29%. Oznacza to 15 mln **więcej miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji**⁽³⁾. Coraz więcej stanowisk wymaga e-umiejętności, a niedobór wysoko wykwalifikowanych pracowników w tym zakresie hamuje rozwój gospodarki unijnej⁽⁴⁾. Mniej niż jedna trzecia osób (31,1%)⁽⁵⁾ w Unii Europejskiej ma wykształcenie wyższe, w porównaniu z ponad 40% w USA i ponad 50% w Japonii. W UE odsetek pracowników naukowych w stosunku do ogólnej siły roboczej jest niższy niż u jej rywali⁽⁶⁾. W strategii Europa 2020 wyznaczono zasadniczy cel UE, jakim jest ukończenie przed 2020 r. przez **co najmniej 40% 30-34-latków szkoły wyższej lub jej odpowiednika**.

Zbyt wielu młodych ludzi przedwcześnie kończy naukę szkolną, zwiększając przez to swoje ryzyko bezrobocia lub nieaktywności zawodowej, życia w ubóstwie i przysparzania wysokich kosztów gospodarczych i społecznych. Obecnie w UE 14,4% 18-24-latków nie ukończyło nawet szkoły ponadgimnazjalnej i nie uczestniczy w żadnym systemie szkolenia i kształcenia⁽⁷⁾. Zgodnie z europejskim poziomem odniesienia należy **zmniejszyć odsetek uczniów przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%**. Trzeba też poprawić **sprawność czytania** – 24,1% 15-latków słabo czyta, przy czym odsetek ten zwiększył się w ostatnich latach⁽⁸⁾.

- 1 Eurostat, 2009, dane dotyczące 15-30-latków.
- 2 Eurostat, czerwiec 2010, dane dotyczące osób poniżej 25 roku życia.
- 3 Prognozy CEDEFOP.
- 4 Badanie „eSkills Monitor”, Komisja Europejska, 2009 r.
- 5 Eurostat, 2008, dane dotyczące 30-34-latków.
- 6 Badanie MORE, Komisja Europejska, 2010 r.
- 7 Eurostat, 2009 r.
- 8 OECD, PISA, 2006 r.

Dla wielu państw członkowskich wdrażanie krajowych strategii uczenia się przez całe życie jest nadal wyzwaniem – muszą one między innymi wprowadzić bardziej **elastyczne ścieżki szkolenia**, aby umożliwić uczącym się przemieszczanie się między różnymi poziomami kształcenia oraz przyciągnąć osoby uczące się w sposób nietradycyjny.

1.1. Cel inicjatywy

„Mobilna młodzież” jest projektem przewodnim UE, którego celem jest pomoc osobom młodym w podjęciu wyzwań, przed którymi stają, oraz ułatwienia im osiągnięcia sukcesu w gospodarce opartej na wiedzy. Jest to **agenda ramowa, w której przedstawiono najważniejsze nowe działania, usprawniono te już istniejące i zapewniono wdrożenie innych** ma szczeblu unijnym i krajowym z jednoczesnym poszanowaniem zasady subsydiarności. Kraje kandydujące również powinny mieć możliwość skorzystania z tej inicjatywy za pomocą odpowiednich mechanizmów. Inicjatywa uzyska wsparcie finansowe właściwych programów unijnych w dziedzinie kształcenia, młodzieży i mobilności edukacyjnej, a także funduszy strukturalnych. Wszystkie istniejące programy zostaną poddane przeglądowi w następnych ramach finansowych w celu opracowania bardziej zintegrowanego podejścia do inicjatywy „Mobilna młodzież”. Projekt „Mobilna młodzież” będzie wdrażany w ścisłym powiązaniu z projektem przewodnim, jakim jest Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, zapowiedziany w strategii Europa 2020.

Projekt „Mobilna młodzież” skoncentruje się na czterech głównych kierunkach działań:

- ⦿ Inteligentny i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost zależy od tego, czy przez działania prowadzone w ramach systemu **uczenia się przez całe życie** uda się rozwinąć kluczowe umiejętności i zadowalające efekty uczenia się zgodne z potrzebami rynku pracy. Europa musi zwiększyć zakres możliwości nauki i rozszerzyć je na wszystkich młodych ludzi, a także wspierać nabywanie umiejętności w ramach pozaformalnej działalności edukacyjnej. W ramach inicjatywy „Młodzież w działaniu” powyższe działania będą wspierane m. in. za pomocą wniosku w sprawie **zalecenia Rady** mającego na celu dopingowanie państw członkowskich do **zmniejszenia wysokiego odsetka osób przedwcześnie kończących naukę szkolną** oraz poprzez Europejski Rok Wolontariatu 2011 i **zalecenie Rady** w sprawie **walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego**. Komisja zachęca również do prowadzenia **szkolenia zawodowego o charakterze przyuczenia do zawodu** oraz **wysokiej jakości staży**, które umożliwiają naukę w miejscu pracy i pomagają wejść na rynek pracy.

- Aby Europa mogła dotrzymać kroku swoim rywalom w gospodarce opartej na wiedzy oraz aby wspierać innowacje, należy zwiększyć odsetek młodych osób, które uczą się w **szkole wyższej lub jej odpowiedniku**. Trzeba również uatrakcyjnić europejskie szkolnictwo wyższe i otworzyć je na resztę świata, a także na wyzwania globalizacji, szczególnie przez propagowanie mobilności studentów i pracowników naukowych. Celem inicjatywy „Mobilna młodzież” jest zwiększenie jakości, atrakcyjności i otwartości szkolnictwa wyższego oraz propagowanie częstszej i bardziej wartościowej mobilności oraz większej zdolności do zatrudnienia. Środkiem do osiągnięcia tego celu będzie **nowy program reform i modernizacji szkolnictwa wyższego**, w tym projekt na rzecz **określenia poziomów odniesienia dla wyników działalności uniwersytetów i nowa międzynarodowa strategia UE**, mająca na celu zwiększanie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego oraz wspieranie współpracy akademickiej i wymiany z partnerami światowymi.
- Unijne wsparcie **mobilności** edukacyjnej za pomocą programów i inicjatyw zostanie poddane przeglądowi, rozszerzone i połączone z zasobami krajowymi i regionalnymi. Wymiar międzynarodowy zostanie pogłębiony. Inicjatywa „Mobilna młodzież” będzie wspierać cel, jakim jest umożliwienie do 2020 r. każdemu młodemu Europejczykowi odbycia części swojej edukacji za granicą, w tym w ramach szkolenia w miejscu pracy. Jako część pakietu „Mobilna młodzież” proponuje się **zalecenie Rady na rzecz usunięcia przeszkód w mobilności**, wraz z **tablicą wyników mobilności**, mającą oceniać postępy państw członkowskich w tej dziedzinie. Powstanie specjalna **strona internetowa inicjatywy**, zawierająca informacje o mobilności i możliwościach kształcenia się w UE⁹), a Komisja, aby ułatwić mobilność, zaproponuje **kartę „Mobilna młodzież”**. Nowa inicjatywa wewnętrzna „**Twoja pierwsza praca z EURES-em**” wspierać będzie młodych ludzi poszukujących możliwości zatrudnienia i pragnących podjąć pracę za granicą, oraz zachęcać pracodawców do tworzenia miejsc pracy dla młodych mobilnych pracowników. Komisja rozważy również przekształcenie działania przygotowawczego „Erasmus dla młodych przedsiębiorców” w program na rzecz mobilności przedsiębiorców.
- W Europie trzeba niezwłocznie poprawić **sytuację dotyczącą zatrudnienia młodzieży**. Inicjatywa „Mobilna młodzież” zawiera ramowe priorytety polityczne dla działań na szczeblu krajowym i unijnym, które obniżają bezrobocie wśród młodzieży dzięki ułatwianiu przejścia ze szkoły do pracy i zmniejszaniu segmentacji rynku pracy. Szczególny nacisk kładzie się na rolę **publicznych służb zatrudnienia**, zachęcając do stworzenia „**gwarancji dla młodzieży**”, tak aby wszyscy młodzi ludzie mieli pracę, uczyli się lub brali udział w działaniach aktywizacyjnych, wprowadzając **europejski system monitorowania wolnych miejsc pracy i wspierając młodych przedsiębiorców**.

9 Potoczona z istniejącym portalem PLOTEUS na temat możliwości kształcenia. Komisja umieściła również w portalu „Twoja Europa” sekcję „Edukacja i młodzież” (Education and Youth) zawierającą informacje o prawach studentów i młodych ludzi w Europie oraz oferowanych im możliwościach.

2. Budowanie nowoczesnych systemów kształcenia i szkolenia na rzecz kompetencji kluczowych i doskonałości

Aby zapewnić wysoko jakościowy system kształcenia i szkolenia, uczenia się przez całe życie i rozwoju umiejętności, należy **lepiej ukierunkować inwestycje i stale utrzymywać je na wysokim poziomie**. Komisja zachęca państwa członkowskie do konsolidacji i, w razie potrzeby, zwiększenia inwestycji, a także do czynienia wysiłków na rzecz osiągnięcia możliwie największych korzyści z wykorzystanych środków publicznych. W sytuacji presji na środki publiczne istotna jest również dywersyfikacja źródeł finansowania.

Aby **zmniejszyć odsetek przedwczesnego kończenia nauki szkolnej do 10%**, zgodnie z celem ustalonym w strategii UE 2020, należy na wczesnym etapie prowadzić działania ukierunkowane na prewencję i na uczniów, u których stwierdzono ryzyko wystąpienia tego zjawiska. Komisja zaproponuje **zalecenie Rady na rzecz intensyfikacji działań państw członkowskich zmniejszających odsetek uczniów przedwcześnie kończących naukę**. Komisja powoła również grupę ekspertów wysokiego szczebla, której celem będzie wydawanie zaleceń dotyczących poprawy sprawności czytania i przedstawi komunikat w sprawie wzmocnienia systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem.

Młodzież ma do wyboru coraz większą liczbę opcji edukacyjnych. Należy umożliwić jej podejmowanie świadomych decyzji. Młodzi ludzie potrzebują **informacji na temat ścieżek kształcenia i szkolenia**, w tym przejrzystej wizji możliwości pracy, tak aby mieli podstawy do budowy swoich karier zawodowych. Należy poszerzać **wysokiej jakości usługi doradztwa w sprawie kariery i orientacji zawodowej**, w których świadczenie powinny być silnie zaangażowane instytucje rynku pracy, wspierane przez działania mające na celu poprawę wizerunku zawodów i branż oferujących miejsca pracy.

Należy wspierać wysokiej jakości systemy kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach systemu edukacji. Jeszcze bardziej wzrosło znaczenie **kompetencji kluczowych dla gospodarki i społeczeństwa opartych na wiedzy**, takich jak umiejętność uczenia się, porozumiewania się w językach obcych, umiejętności w zakresie przedsiębiorczości oraz zdolność do pełnego wykorzystania możliwości TIK, e-learningu oraz umiejętności liczenia^(10, 11). Komisja przedstawi w 2011 r. **komunikat w sprawie kompetencji wspierających uczenie się przez całe życie**, zawierający propozycje stworzenia wspólnego języka dla środowiska edukacyjnego i świata pracy⁽¹²⁾.

10 Komisja utworzy w 2010 r. tematyczną grupę roboczą złożoną z decydentów i ekspertów z państw członkowskich, której celem będzie zbadanie przyczyn słabych wyników uczniów w matematyce (w tym w zakresie umiejętności liczenia) i przedmiotach naukowo-technicznych.

11 Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

12 Europejska systematyka umiejętności, kompetencji i zawodów (ESCO).

Obecnie zwiększa się poziom wymaganych kwalifikacji, nawet tych potrzebnych do wykonywania zawodów o niskim poziomie niezbędnych umiejętności. Przewiduje się, że w 2020 r. około 50% miejsc pracy nadal wymagać będzie średnich kwalifikacji nabytych w systemie **kształcenia i szkolenia zawodowego (VET)**. Komisja podkreśliła w swoim komunikacie z 2010 r. w sprawie europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego⁽¹³⁾, że sektor ten musi koniecznie się unowocześnić. Do priorytetów należy zapewnienie wzajemnego przenikania się systemu VET i szkolnictwa wyższego oraz możliwości przejścia z jednego systemu do drugiego, w tym stworzenie krajowych ram kwalifikacji, a także podtrzymywanie bliskiego partnerstwa z sektorem biznesu.

Możliwość wczesnej nauki w miejscu pracy jest niezbędna dla młodych ludzi chcących zdobyć umiejętności i kompetencje wymagane przez pracodawcę⁽¹⁴⁾. Nauka w miejscu pracy w ramach **przyuczenia do zawodu** jest skutecznym sposobem stopniowej integracji młodzieży z rynkiem pracy. Dostępność i jakość przyuczenia do zawodu w państwach członkowskich nie jest jednakowa. Niektóre państwa niedawno zaczęły prowadzić tego typu programy. Zaangażowanie **partnerów społecznych** w opracowywanie ich struktury, ich organizację, prowadzenie i finansowanie jest ważne dla zapewnienia ich skuteczności i dopasowania do zapotrzebowania na rynku pracy. Działania te należy prowadzić dalej w celu wzbogacenia zasobu umiejętności w ścieżkach zawodowych, tak aby **do końca 2010 r. co najmniej 5 mln młodych osób w Europie** mogło rozpocząć przyuczenie do zawodu (aktualnie liczba ta wynosi 4,2 mln⁽¹⁵⁾).

Zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego w trakcie **stażu** stało się w ostatnich latach ważne dla młodych ludzi, gdyż dzięki niemu mogą się oni dostosować do wymogów rynku pracy. Niektóre państwa członkowskie uruchomiły również programy praktyki zawodowej w odpowiedzi na mniejsze możliwości pracy dla młodzieży. Programy te powinny być dostępne dla wszystkich, charakteryzować się wysoką jakością i przejrzystymi celami nauki, nie powinny natomiast zastępować normalnych miejsc pracy i okresów próbnych.

Coraz bardziej niepokojące staje się zjawisko bezrobocia wśród absolwentów różnych poziomów kształcenia i szkolenia. Europejskie systemy wolno reagują na wymogi społeczeństwa opartego na wiedzy – nie dostosowały one programów nauczania do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Komisja proponuje w 2010 r. **unijny poziom odniesienia w dziedzinie szans na zatrudnienie** w odpowiedzi na wniosek Rady z maja 2009 r.

Celem inicjatywy „Mobilna młodzież” powinno być również rozszerzenie możliwości nauki zwiększającej szanse na godziwe zatrudnienie i poprawę jakości życia młodzieży w mniej korzystnej sytuacji lub narażonej na wykluczenie społeczne. Młodzież ta skorzysta w szczególności z rozszerzenia możliwości **uczenia się pozaformalnego i nieformalnego**

13 COM[2010] 296.

14 Zob. sprawozdanie z własnej inicjatywy Parlamentu Europejskiego autorstwa Emilie Turunen w sprawie wspierania dostępu młodzieży do rynków pracy, poprawy statusu osób odbywających staże i praktyki zawodowe, czerwiec 2010 r.

15 Sprawozdanie Grupy Roboczej ds. Mobilności Uczniów z lutego 2010 r. [Komisja Europejska].

oraz z ulepszenia przepisów o jego uznawaniu i walidacji w ramach krajowych ram kwalifikacji. Otworzy jej to być może drogę do dalszego kształcenia. Komisja zaproponuje **zalecenie Rady** w sprawie ułatwiania walidacji tego rodzaju kształcenia⁽¹⁶⁾.

Kluczowe nowe działania:

- ◉ **Wniosek o projekt zalecenia Rady w sprawie zmniejszenia odsetka uczniów przedwcześnie kończących naukę szkolną (2010 r.)**. W zaleceniu tym zostaną przedstawione ramy dla skutecznych działań politycznych związanych z różnymi przyczynami częstych przypadków przedwczesnego kończenia nauki szkolnej. Skupi się ono środkach prewencyjnych i zaradczych.
- ◉ **Utworzenie grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. sprawności czytania (2010 r.)**, której celem będzie wskazanie skutecznych działań w państwach członkowskich w celu poprawienia sprawności czytania u dzieci i dorosłych oraz sformułowania właściwych zaleceń.
- ◉ **Podniesienie poziomu atrakcyjności, dostępności i jakości VET** jako istotnego warunku zwiększenia szans młodych ludzi na zatrudnienie i zmniejszenia zjawiska przedwczesnego kończenia nauki szkolnej. Pod koniec 2010 r. Komisja, wraz z państwami członkowskimi i partnerami społecznymi, ożywi współpracę w dziedzinie VET i zaproponuje środki na szczeblu krajowym i europejskim.
- ◉ **Zaproponowanie ram jakości dla staży**, w tym opracowanie sposobu usuwania przeszkód prawnych i administracyjnych w przypadku staży zagranicznych. **Zwiększanie dostępu** do wysokojakościowych staży i **wspieranie udziału w nich**, m. in. przez zachęcanie przedsiębiorstw do przyjmowania stażystów i dobrej organizacji stażu (np. przez znaki jakości lub nagrody), jak również w ramach umów z partnerami społecznymi jako części polityki społecznej odpowiedzialności biznesu.
- ◉ **Propozycja projektu zalecenia Rady w sprawie propagowania i walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego (2011 r.)** w celu wsparcia dla działań państw członkowskich na rzecz uznawania umiejętności nabytych dzięki temu rodzajowi uczenia się.

¹⁶ Wolontariat i działalność w organizacjach młodzieżowych dają możliwości uczenia się poza formalnymi strukturami. Wzmacniają one efekty innych działań inicjatywy „Młodzież w działaniu” i angażują młodych ludzi, którzy w innym przypadku mogliby zostać pominięci. **Europejski Rok Wolontariatu 2011** będzie źródłem nowej energii na rzecz dalszego rozwoju tych działań.

3. Propagowanie atrakcyjności szkolnictwa wyższego z korzyścią dla gospodarki opartej na wiedzy

Szkolnictwo wyższe jest jedną z głównych sił napędowych konkurencyjności w gospodarce opartej na wiedzy, co oznacza że system szkolnictwa wyższego o wysokiej jakości jest niezbędny w dążeniu do realizacji celów gospodarczych i społecznych. Jako że coraz więcej zawodów wymaga wysokich kwalifikacji, **więcej młodych ludzi powinno zdobyć wyższe wykształcenie**, jeżeli UE ma osiągnąć cel zawarty w strategii Europa 2020, jakim jest ukończenie przez **40 % młodych ludzi szkoły wyższej lub jej odpowiednika**. Ponadto sektor badań naukowych powinien przyciągać i zatrzymywać więcej młodych ludzi dzięki atrakcyjnym warunkom zatrudnienia. Do osiągnięcia tych celów potrzebne jest podejście wielostronne, którego celem jest modernizacja szkolnictwa wyższego, zapewnienie jakości, doskonałości i przejrzystości oraz zachęcanie do budowania partnerstw w epoce globalizacji.

Niektóre europejskie uniwersytety należą do najlepszych na świecie, jednak nie są one w stanie w pełni wykorzystać swoich możliwości. Szkolnictwo wyższe było przez dłuższy czas niedoinwestowane, podczas gdy liczba studentów znacznie wzrosła. Komisja stale podkreśla, że nawet w ramach nowoczesnego i dobrze funkcjonującego systemu uniwersyteckiego, **łącznie inwestycje** (publiczne i prywatne) **w wysokości 2 % PKB** stanowią niezbędne minimum dla gospodarek wymagających specjalistycznej wiedzy⁽¹⁷⁾. Uniwersytety powinny mieć możliwość dywersyfikacji swoich dochodów i wzięcia większej odpowiedzialności za długoterminową stabilność swojego finansowania. Państwa członkowskie powinny zwiększyć wysiłki na rzecz **modernizacji szkolnictwa wyższego**⁽¹⁸⁾ w dziedzinie programów nauczania, zarządzania i finansowania, przez wdrożenie priorytetów uzgodnionych w kontekście procesu bolońskiego, wsparcie **nowej agendy współpracy i reform** na szczeblu UE i koncentrację na nowych wyzwaniach w kontekście strategii Europa 2020.

Zapewnienie wysokiej jakości jest konieczne dla atrakcyjności szkolnictwa wyższego. **System zapewniania jakości** w szkolnictwie wyższym powinien być pogłębiony na szczeblu europejskim dzięki wsparciu współpracy między zainteresowanymi stronami a instytucjami. Komisja oceni postępy i przedstawi priorytety w tej dziedzinie w sprawozdaniu, które ma być przyjęte w 2012 r., w odpowiedzi na zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁹⁾.

W czasach postępującej globalizacji i mobilności przejrzystość w zakresie wyników instytucji szkolnictwa wyższego może stanowić bodziec dla konkurencyjności i współpracy oraz zachętę do dalszych

¹⁷ COM(2005) 15.

¹⁸ COM(2006) 208.

¹⁹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie dalszej europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym [2006/143/WE], Dz.U. L 64 z 4.3.2006.

ulepszeń i modernizacji. Istniejące rankingi międzynarodowe pokazują jednak nierzadko niepełny obraz wyników uniwersytetów, kładąc zbyt duży nacisk na badania naukowe i wykluczając inne istotne czynniki powodzenia uniwersytetów, np. jakość nauczania, innowacje, wymiar regionalny i międzynarodowy. Komisja przedstawi w 2011 r. wyniki studium wykonalności odnośnie do **alternatywnego wielowymiarowego globalnego systemu rankingowego dla uniwersytetów**, który wzięłby pod uwagę różnorodność instytucji szkolnictwa wyższego.

Zdolność do innowacji w Europie wymagać będzie partnerstw opartych na wiedzy oraz silniejszych powiązań między edukacją, badaniami naukowymi i innowacjami (tzw. trójkąt wiedzy). Oznacza to, że należy w pełni wykorzystać możliwości Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) oraz **działań „Marie Curie”**, jednocześnie wyciągając wnioski z obydwu inicjatyw. W tym kontekście Komisja ożywi i poszerzy działania europejskiej platformy dialogu między uniwersytetami i przedsiębiorstwami (**Forum UE na rzecz dialogu uczelni i przedsiębiorstw**) w celu zwiększenia szans studentów na zatrudnienie i uwypuklenia roli edukacji w trójkącie wiedzy.

Szkolnictwo wyższe zyskuje wymiar coraz bardziej międzynarodowy. By przyciągnąć najlepszych studentów, nauczycieli i naukowców oraz rozpocząć i pogłębiać partnerstwo i współpracę akademicką z uniwersytetami z całego świata potrzeba jest większej mobilności, międzynarodowej otwartości i przejrzystości. Wymaga to położenia szczególnego nacisku na pogłębianie współpracy międzynarodowej oraz usprawnianie programów i dialogu dotyczącego kierunków polityki w szkolnictwie wyższym. W 2011 r. zostanie przedstawiony **komunikat prezentujący główne wyzwania i działania niezbędne w europejskim szkolnictwie wyższym w przedziale czasowym do roku 2020, w tym strategię UE na rzecz międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego** ⁽²⁰⁾.

Kluczowe nowe działania:

- ⊙ **Wspieranie reform i modernizacji szkolnictwa wyższego przez wydanie komunikatu (2011 r.), w którym zostanie przedstawiona nowa, ambitniejsza agenda dla szkolnictwa wyższego:** skupi się ona na zwiększeniu szans zatrudnienia absolwentów, propagowaniu mobilności, również pomiędzy środowiskiem akademickim a przemysłem, wspieraniu przejrzystej i rzetelnej informacji o możliwościach nauki i badań naukowych oraz wynikach instytucji. Będzie ona również dotyczyć tworzenia możliwości nauki dla osób uczących się w sposób nietradycyjny oraz ułatwiania dostępu do niej dla grup w niekorzystnej sytuacji, m. in. przez właściwe finansowanie. W tej ambitniejszej agendzie zostanie również zaproponowana strategia UE na rzecz międzynarodowego wymiaru europejskiego szkolnictwa wyższego, mająca zwiększyć jego atrakcyjność.
- ⊙ **Ustalenie poziomów odniesienia dla wyników instytucji i efektów uczenia się:** Komisja przedstawi w 2011 r. wyniki studium wykonalności odnośnie do wielowymiarowego globalnego systemu rankingowego dla uniwersytetów, który wzięłby pod uwagę różnorodność instytucji szkolnictwa wyższego.

20 Konkluzje Rady w sprawie międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego z 11 maja 2010 r.

- ⊙ Zaproponowanie wieloletniego strategicznego planu innowacji (2011 r.), w którym zostanie określona rola EIT w europejskim kontekście innowacji wielobiegunowej i gdzie zostaną ustalone priorytety dla szkolnictwa wyższego, badań naukowych, innowacji i przedsiębiorczości na następne siedem lat.

4. Wspieranie dynamicznego rozwoju transnarodowej mobilności edukacyjnej i zawodowej młodzieży

Podczas gdy ogół społeczeństwa UE nie odznacza się dużą mobilnością, studia i praca za granicą cieszą się dużą popularnością wśród młodzieży. Większość osób mobilnych w UE jest w wieku 25-34 lat. Ta grupa wiekowa lepiej włada językami obcymi i nie ma wielu obowiązków rodzinnych. Zwiększoną mobilność zawdzięcza się również coraz szerszemu otwieraniu granic oraz większej porównywalności systemów edukacji. Należy wspierać tę tendencję, dając młodym ludziom więcej możliwości doskonalenia umiejętności lub znalezienia pracy.

4.1. Propagowanie mobilności edukacyjnej

Mobilność edukacyjna jest dla młodych ludzi skutecznym sposobem **zwiększenia szans na zatrudnienie w przyszłości** oraz zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych, przy jednoczesnym wsparciu ich aktywności obywatelskiej. Dzięki mobilności mogą oni zdobyć nowe wiadomości oraz zyskać kompetencje językowe i międzykulturowe. Europejczycy, którzy są mobilni już jako młodzi uczący się ludzie, prawdopodobnie będą mobilni także w późniejszym życiu, jako pracownicy. Pracodawcy zauważają i doceniają korzyści z mobilności. Mobilność edukacyjna odegrała również ważną rolę w otwieraniu systemów i instytucji kształcenia i szkolenia, sprawiła, że są one bardziej europejskie i międzynarodowe oraz zwiększyła ich dostępność i skuteczność⁽²¹⁾. UE od dawna skutecznie wspiera mobilność edukacyjną przez różne programy oraz inicjatywy, z których najbardziej znany jest program Erasmus⁽²²⁾. Przyszłe programy, takie jak Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej przewidziany w traktacie lizbońskim, również mogłyby przyczynić się do zwiększenia

21 Źródła dotyczące studiów i badań naukowych podano w COM(2009) 329.

22 Do tych programów i inicjatyw należą: w szkolnictwie wyższym – programy Erasmus, Erasmus Mundus, Marie Curie dla studentów, doktorantów i pracowników; w szkolnictwie wyższym i badaniach naukowych – program Marie Curie oraz mobilność w ramach sieci doskonałości i platform technologicznych; w dziedzinie współpracy między szkolnictwem wyższym a przedsiębiorstwami – praktyki w ramach programów Erasmus i Marie Curie; w dziedzinie kształcenia zawodowego i praktyk zawodowych – program Leonardo; w szkołach średnich – program Comenius, w dziedzinie uczenia się dorosłych i wolontariatu osób starszych – program Grundtvig; działania w obszarze kultury – program Kultura; w zakresie wymiany młodych i wolontariatu – program „Młodzież w działaniu”; w dziedzinie wolontariatu – wolontariat europejski w ramach programu „Młodzież w działaniu”; w zakresie społeczeństwa obywatelskiego – program Europa dla obywateli i działanie przygotowawcze „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”.

mobilności edukacyjnej. Niektóre państwa członkowskie korzystają również z funduszy strukturalnych, szczególnie z Europejskiego Funduszu Społecznego dla rozwijania transnarodowego kształcenia i mobilności zawodowej. Mobilność i wymiany studentów oraz pracowników instytucji szkolnictwa wyższego między uniwersytetami w Europie i poza nią wspierane są poprzez programy Erasmus Mundus i Tempus.

Celem Komisji jest rozszerzenie *do 2020 r.* możliwości skorzystania z mobilności edukacyjnej na *wszystkich młodych ludzi w Europie* przez większe wykorzystanie zasobów i usunięcie przeszkód w kontynuacji nauki za granicą⁽²³⁾.

Zieloną księgą pt.: „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi” z lipca 2009 r.⁽²⁴⁾ rozpoczęto konsultację społeczną na temat najlepszych sposobów usuwania przeszkód w mobilności i tworzenia nowych możliwości nauki za granicą. W wyniku konsultacji otrzymano ponad 3 000 odpowiedzi, w tym od przedstawicieli władz krajowych i regionalnych oraz innych zainteresowanych stron⁽²⁵⁾. Z odpowiedzi tych wynika powszechne **pragnienie większej mobilności edukacyjnej we wszystkich działach systemu edukacyjnego** (w szkolnictwie wyższym, podstawowym i ponadpodstawowym, w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego), a także w kontekście uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w tym z wykorzystaniem wolontariatu. Respondenci wskazują jednak również, że nadal istnieją przeszkody w mobilności. Wraz z niniejszym komunikatem Komisja proponuje również **zalecenie Rady w sprawie mobilności edukacyjnej** jako podstawę nowej kampanii uzgodnionej między państwami członkowskimi na rzecz ostatecznego usunięcia przeszkód w mobilności. Monitorowanie postępów odbywać się będzie za pomocą **tablicy wyników mobilności**, dzięki której będzie można porównać postępy państw członkowskich w usuwaniu tych przeszkód.

Aby prawa studentów studiujących za granicą były lepiej znane, Komisja opublikuje wraz z niniejszym komunikatem **wytyczne do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości w tej dziedzinie**. Dotyczy on takich kwestii jak dostęp do placówek oświatowych, uznawanie dyplomów i możliwość przenoszenia grantów, a jego celem jest ułatwienie organom władzy publicznej, zainteresowanym stronom i studentom zrozumienia konsekwencji utrwalonego orzecznictwa.

Ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe z 46 państw uczestniczących w procesie bolońskim ustalili w 2009 r. poziom odniesienia, według którego *co najmniej 20% absolwentów w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego powinno do 2020 r. odbyć studia lub szkolenie za granicą*⁽²⁶⁾. W odpowiedzi na wniosek Rady z maja 2009 Komisja zaproponuje

²³ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/political/index_en.htm

²⁴ COM(2009) 329.

²⁵ Zob. analiza otrzymanych odpowiedzi w dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2010) 1047.

²⁶ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communique_April_2009.pdf

w 2010 r. **unijne poziomy odniesienia** w zakresie mobilności edukacyjnej dotyczące szczególnie studentów i osób kształcących się w systemach VET.

Należy w pełni wprowadzić do użytku europejskie **instrumenty i narzędzia ułatwiające mobilność**, takie jak Europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS), europejskie ramy kwalifikacji (EQF) i Europass, aby mobilne osoby uczące się mogły odnieść z nich maksymalną korzyść⁽²⁷⁾. Trzeba propagować mobilność wirtualną, jako uzupełnienie fizycznej mobilności, dzięki zastosowaniu TIK oraz e-learningu. Komisja opracuje, na podstawie istniejących elementów projektu Europass, **europejski paszport umiejętności** w celu zwiększenia przejrzystości i ułatwienia transferu kwalifikacji uzyskanych w całej Unii Europejskiej w systemie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. W tej dziedzinie opracuje ona narzędzia służące identyfikacji i uznawaniu specjalistów i użytkowników TIK, w tym europejskie ramy w zakresie zawodów związanych z TIK, zgodnie ze strategią unijną w zakresie e-umiejętności⁽²⁸⁾. Komisja podejmie również wysiłki w celu opracowania **karty „Mobilna młodzież”**, aby przyspieszyć integrację mobilnych osób uczących się za granicą oraz zaproponować inne korzyści podobne do tych oferowanych posiadaczom krajowych kart młodzieżowych lub studenckich.

UE finansuje mobilność studentów, naukowców, młodzieży i wolontariuszy za pomocą kilku programów, jednak liczba młodych ludzi, którzy mogą z nich skorzystać, pozostaje stosunkowo niska, na poziomie około 380 000 osób rocznie. Komisja **zwiększy wydajność i usprawni funkcjonowanie tych programów** oraz będzie wspierać zintegrowane podejście do finansowania „Mobilnej młodzieży” w najbliższych ramach finansowych.

Kluczowe nowe działania:

- ⊙ **Uruchomienie specjalnej strony internetowej „Mobilna młodzież” zawierającej informacje o możliwościach nauki i mobilności w UE (2010 r.):** strona ta w przejrzysty sposób przedstawi wszystkie istotne programy UE, możliwości i prawa związane z mobilnością edukacyjną młodzieży. Będzie ona stopniowo rozbudowywana, np. pokazując połączenia między działaniami UE a inicjatywami krajowymi i regionalnymi, udostępniając informacje o możliwościach finansowania, programach kształcenia i szkolenia w całej Europie (z uwzględnieniem bieżących prac nad narzędziami służącymi przejrzystości oraz istniejącego portalu PLOTEUS) oraz podając nazwy przedsiębiorstw oferujących staże i inne tego typu rozwiązania o wysokiej jakości.
- ⊙ **Zaproponowanie projektu zalecenia Rady w sprawie promowania mobilności edukacyjnej młodych ludzi (2010 r.),** którego celem jest usuwanie przeszkód w mobilności edukacyjnej na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym. Zalecenie to opiera się na odpowiedziach uzyskanych w wyniku konsultacji z 2009 r. rozpoczętej

²⁷ Do instrumentów tych należą europejskie ramy kwalifikacji (EQF), Europass, suplement do dyplomu, Europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS – dla szkolnictwa wyższego), Europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym (ECVET) oraz paszport młodzieżowy „Youthpass”.

²⁸ Zapowiedziane w agendzie cyfrowej, COM(2010) 245, oraz w komunikacie „E-umiejętności na XXI wiek”, COM(2007) 496.

przez zieloną księgę pt.: „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi”. Dzięki regularnemu monitorowaniu za pomocą **tablicy wyników mobilności** będzie można ocenić postępy w usuwaniu tych przeszkód w państwach członkowskich oraz porównać te postępy z poziomami odniesienia.

- ◉ **Utworzenie karty „Mobilna młodzież”** na rzecz większej mobilności wszystkich młodych ludzi (tzn. studentów, uczniów, osób korzystających z przyuczenia do zawodu, stażystów, naukowców i wolontariuszy) przez ułatwianie procesu integracji mobilnych osób uczących się.
- ◉ **Publikacja wytycznych do orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości w dziedzinie praw mobilnych studentów** (2010 r.): obejmie on takie kwestie jak dostęp do placówek oświatowych, uznawanie dyplomów oraz możliwość przenoszenia grantów.
- ◉ **Zaproponowanie europejskiego paszportu umiejętności** (2011 r.) na podstawie istniejących elementów projektu Europass. Do paszportu będą wpisywane w przejrzysty i umożliwiający ich porównanie sposób kwalifikacje uzyskane przez całe życie w różnych systemach nauki, w tym e-umiejętności oraz wyniki uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Powinno to zwiększyć mobilność przez ułatwienie uznawania umiejętności w innych państwach.

14

4.2. Propagowanie mobilności zawodowej

Jak wykazano niedawno w raporcie Montiego⁽²⁹⁾, nawet podczas spowolnienia gospodarczego w Europie są wolne miejsca pracy. Wynika to częściowo z braku mobilności pracowników unijnych. Tymczasem większość Europejczyków (60%) uważa, że przemieszczanie się ludzi wewnątrz UE jest zjawiskiem korzystnym dla integracji europejskiej, 50% sądzi, że jest ono korzystne dla rynku pracy, natomiast 47% upatruje w nim korzyści dla gospodarki⁽³⁰⁾.

Praca za granicą jest szczególnie atrakcyjna dla młodych ludzi. Istnieje jednak wciąż wiele praktycznych przeszkód w swobodnym przepływie pracowników. Trzeba je usunąć, aby **młodym pracownikom łatwiej było przemieszczać się i pracować** w Unii i zdobywać nowe umiejętności i kwalifikacje. Młodzi ludzie często chętnie podjęliby pracę za granicą, jednak nie wykorzystują oni istniejących w tym zakresie możliwości, gdyż o nich nie wiedzą lub też obawiają się wysokich kosztów przeprowadzki. Dzięki doradztwu i wsparciu finansowemu w celu pokrycia kosztów przeprowadzki młodych kandydatów do pracy, jak również niektórych kosztów integracji ponoszonych zazwyczaj przez pracodawcę, można by w **większym stopniu dopasować podaż pracowników do potrzeb rynku pracy**, umożliwiając jednocześnie młodym pracownikom zdobycie cennych **doświadczeń i umiejętności**.

29 „A new strategy for the single market” (Nowa strategia na rzecz jednolitego rynku), raport autorstwa Maria Montiego z 9 maja 2010 r., s. 57.

30 „Geographical and labour market mobility” (Mobilność geograficzna i mobilność na rynku pracy), specjalne badanie Eurobarometru 337, czerwiec 2010 r.

Osoby, które niedawno weszły na rynek pracy, i przedsiębiorstwa nie zawsze potrafią mawiązać kontakt, natomiast publiczne służby zatrudnienia często nie oferują usług dostosowanych do potrzeb młodych ludzi i nie zachęcają przedsiębiorstw do poszukiwania młodych pracowników w całej Europie. Co prawda 12% Europejczyków wie o istnieniu Europejskich Służb ds. Zatrudnienia (EURES) i 2% badanych nawet skorzystało z ich usług, jednak publiczne służby zatrudnienia nie wykorzystują w pełni potencjału EURES i ich ofert zatrudnienia⁽³¹⁾.

Aby stawić czoło przyszłym niedoborom siły roboczej, Europa musi zatrzymać u siebie maksymalną liczbę **wysoko wykwalifikowanych pracowników** oraz przyciągnąć osoby o odpowiednich kwalifikacjach wobec spodziewanego wzrostu zapotrzebowania na pracę. Niezbędne będą specjalne starania w celu przyciągnięcia wysoko wykwalifikowanych migrantów w kontekście globalnego „polowania” na uzdolnionych pracowników. Do względnej atrakcyjności państwa, w którym się pracuje, przyczynia się wiele czynników innych niż tradycyjna polityka zatrudnienia. Jako że w niektórych zawodach obserwuje się zbyt dużą emigrację Europejczyków i zbyt małą imigrację z państw trzecich, zjawisko to powinno stać się przedmiotem odpowiedniej polityki. Należy między innymi **podnosić świadomość swych praw u obywateli przemieszczających się w UE**, zwłaszcza w dziedzinie koordynacji zabezpieczenia społecznego i swobodnego przepływu pracowników, **uprościć procedury koordynacji zabezpieczenia społecznego** z uwzględnieniem nowych modeli mobilności, zmniejszyć przeszkody w swobodnym przemieszczaniu się pracowników (np. w zakresie dostępu migrantów do pracy w sektorze publicznym), podnosić jakość informacji dla młodych ludzi na temat **poszukiwanych zawodów**, zwiększyć atrakcyjność miejsc pracy w zawodach dotkniętych **drenażem mózgow** (np. w zawodach medycznych i naukowych) oraz wskazać, dzięki inicjatywie „Nowe umiejętności w nowych miejscach pracy”, zawody, w których są niedobory pracowników i do których trzeba przyciągnąć młodych uzdolnionych pracowników z UE i spoza niej.

Kluczowe nowe działania:

- ⊙ **Opracowanie (pod warunkiem uzyskania od władzy budżetowej wymaganego wsparcia finansowego) nowej inicjatywy „Twoja pierwsza praca z EURES-em”** jako projekt pilotażowy mający pomóc młodym ludziom w znalezieniu pracy w jednym z 27 państw członkowskich UE i w przeprowadzce za granicę. Szukanie pracy za granicą nie powinno być trudniejsze od jej szukania we własnym kraju. W ramach inicjatywy „Twoja pierwsza praca z EURES-em” udzielane będzie wsparcie w postaci doradztwa, pomocy w poszukiwaniu pracy, rekrutacji oraz pomocy finansowej dla młodych kandydatów do pracy za granicą i przedsiębiorstw (zwłaszcza małych i średnich – MŚP) chcących zatrudnić młodych mobilnych Europejczyków i oferujących nowym pracownikom kompleksowy program integracji. Za administrację tego nowego instrumentu mobilności powinien być odpowiedzialny EURES, europejska sieć publicznych służb zatrudnienia w dziedzinie mobilności pracowników.

- ◉ Utworzenie w 2010 r. europejskiego systemu monitorowania wolnych miejsc pracy informującego młodych ludzi i doradców ds. zatrudnienia, gdzie w Europie są miejsca pracy i jakie umiejętności są wymagane. System ten zwiększy przejrzystość informacji o wolnych miejscach pracy na korzyść młodych kandydatów przez stworzenie systemu zdobywania informacji na temat zapotrzebowania na pracowników i umiejętności w całej Europie.
- ◉ Monitorowanie stosowania prawodawstwa UE w zakresie swobodnego przepływu pracowników, tak aby środki zachęcające dla młodych pracowników, w tym w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, były również dostępne dla mobilnych młodych pracowników, oraz wskazanie w 2010 r. obszarów, w których trzeba podjąć działania na rzecz mobilności młodzieży z państwami członkowskimi w ramach Komitetu Technicznego ds. Swobodnego Przepływu Pracowników.

5. Ramowe zasady dotyczące zatrudnienia młodzieży

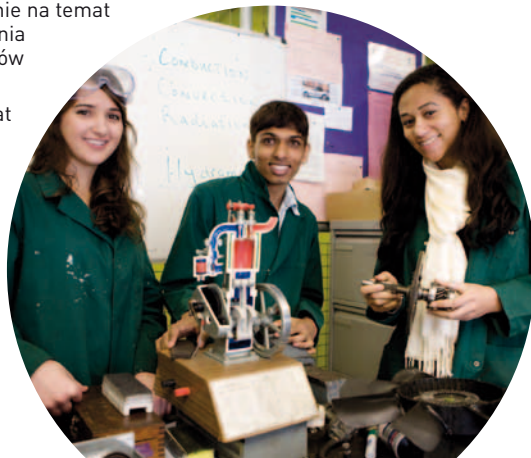
Choć we wszystkich państwach członkowskich istnieją polityki dotyczące zatrudnienia młodzieży, a wiele państw podjęło dodatkowe działania podczas kryzysu, często z udziałem partnerów społecznych, pozostaje jeszcze wiele do zrobienia^(32,33). Działania zmniejszające wysokie bezrobocie wśród młodzieży i podnoszące stopy zatrudnienia młodzieży w czasach ograniczeń budżetowych muszą być wydajne w perspektywie krótkoterminowej i podtrzymywalne długoterminowo, aby mogły sprostać wyzwaniu, jakim są zmiany demograficzne. Działania te powinny obejmować w sposób zintegrowany kolejne etapy przejścia młodych ludzi z systemu kształcenia do zatrudnienia i zapewniać ochronę osobom, które są narażone na przedwczesne zakończenie nauki szkolnej i utratę pracy. Należy gruntownie i odpowiednio wdrożyć istniejące prawodawstwo UE chroniące pracę osób młodych⁽³⁴⁾.

Doświadczenie pokazuje, że sprawna koordynacja polityki na szczeblu europejskim w ramach wspólnych zasad dotyczących elastycznej ochrony socjalnej może znacznie poprawić sytuację młodzieży. Potrzebne są konkretne wysiłki na szczeblu unijnym i krajowym podejmowane wraz z zainteresowanymi stronami, takimi jak publiczne służby

32 Źródła: „Youth Employment Study” (badanie zatrudnienia młodzieży) (2008 r.) zawierające wykaz głównych polityk istniejących we wszystkich 27 państwach członkowskich UE. Sprawozdanie na temat zatrudnienia młodzieży Komisji ds. Zatrudnienia (2010 r.) zawiera przegląd najnowszych środków wprowadzonych w państwach członkowskich.

33 Cykl przeglądów tematycznych OECD na temat zatrudnienia młodzieży w wybranych państwach OECD (2008-2010).

34 Komisja przedstawi wkrótce w formie dokumentu roboczego swoich służb analizę stosowania dyrektywy Rady 94/33/WE z dnia 22 czerwca 1994 r. w sprawie ochrony pracy osób młodych.

zatrudnienia, partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe. Powinny one być oparte na niżej wymienionych **działaniach priorytetowych**, których celem jest zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży i poprawa jej szans na zatrudnienie. Te działania priorytetowe należy uznać za wkład w starania na rzecz osiągnięcia **celu, jakim jest zatrudnienie na poziomie 75 %**, ustalonego w strategii Europa 2020.

Brak możliwości godziwej pracy dla osób młodych jest problemem wszechobecnym w gospodarce światowej. Zwiększenie zatrudnienia młodzieży w państwach partnerskich UE, szczególnie w krajach sąsiadujących z UE, przyniesie korzyść nie tylko tym krajom, ale również samej UE. W obliczu kryzysu i konieczności opracowania strategii naprawczej kwestia zatrudnienia młodzieży stała się **jednym z najważniejszych tematów światowej debaty politycznej**, podkreślając zbieżność priorytetów i stymulując opracowywanie wspólnych rozwiązań politycznych. Fakt ten uwidocznił w Światowym Pakcie na rzecz Zatrudnienia (Global Jobs Pact) Międzynarodowej Organizacji Pracy, zaleceniach ministrów ds. zatrudnienia z państw grupy G20, Światowej Strategii na rzecz Szkolenia grupy G20 oraz w wypowiedziach Forum Młodzieży OECD.

5.1. Pomoc w uzyskaniu pierwszej pracy i rozpoczęciu kariery zawodowej

Po ukończeniu szkoły średniej młodzi ludzie powinni znaleźć pracę lub dalej się kształcić. W przeciwnym razie należy udzielić im odpowiedniego wsparcia przez **środki aktywizacji na rynku pracy lub pomoc socjalną**, nawet jeśli nie są oni uprawnieni do świadczeń. Jest to istotne zwłaszcza w państwach członkowskich, w których nie ma wielu możliwości podjęcia pracy, aby młodzi ludzie już na wczesnym etapie nie zostali pozostawieni samym sobie. Najważniejsze jest, aby młodzi ludzie mieli łatwiejszy dostęp do tych środków już na wcześniejszym etapie, nawet jeśli nie są zarejestrowani jako bezrobotni. Aby poprawić sytuację stale powiększającej się grupy jaką jest młodzież ze środowisk migracyjnych lub należąca do pewnych grup etnicznych i doświadczająca często specyficznych trudności w rozpoczęciu kariery zawodowej, potrzebne są środki bardziej dopasowane do konkretnej sytuacji.

Absolwenci instytucji kształcenia zawodowego oraz szkół wyższych również potrzebują wsparcia, aby móc jak najszybciej znaleźć pierwszą pracę na pełen etat. Instytucje rynku pracy, szczególnie **publiczne służby zatrudnienia**, mają wiedzę niezbędną do informowania młodych ludzi o możliwościach zatrudnienia oraz do udzielenia im pomocy w poszukiwaniu pracy (pod warunkiem dostosowania wsparcia do konkretnych potrzeb), zwłaszcza dzięki współpracy partnerskiej z instytucjami kształcenia i szkolenia, wsparcia socjalnego i poradnictwa zawodowego, związkami zawodowymi i pracodawcami, którzy mogą również udzielać tego rodzaju wsparcia w ramach polityki **społecznej odpowiedzialności biznesu**.

W przypadku wyboru między doświadczonym pracownikiem a nowicjuszem pracodawca wybierze raczej tego pierwszego. **Specjalne rozwiązania płacowe** i w zakresie **pozapłacowych kosztów pracy** mogą stanowić zachętę do zatrudniania młodych pracowników, jednak nie powinny prowadzić do zatrudnienia tymczasowego i na gorszych warunkach. Rokowania zbiorowe mogą również odegrać korzystną rolę w ustalaniu uzgodnionych zróżnicowanych płac początkowych. Tego typu środki można uzupełnić dodatkami do poborów oraz propozycją szkoleń, aby umożliwić młodym ludziom pozostanie na rynku pracy.

Młódzież jest często zatrudniana na **czas określony**, co pozwala pracodawcy na przetestowanie umiejętności i wydajności pracowników, zanim otrzymają oni propozycję pracy na czas nieokreślony. Często jednak umowa na czas określony jest wybierana tylko dlatego, że jest to rozwiązanie tańsze od umowy na stałe, szczególnie w krajach, gdzie istnieje duża różnica między przepisami regulującymi warunki zwolnienia w ramach tych dwóch umów, np. jeśli chodzi o wysokość odprawy, okres wypowiedzenia czy możliwość odwołania się do sądu. W wyniku takiej praktyki dochodzi do **fragmentacji rynku pracy**, na którym wielu młodych pracowników doświadcza całej serii umów czasowych na przemian z okresami bezrobocia, z małymi szansami na uzyskanie bardziej stabilnej umowy na czas nieokreślony oraz z niepełnymi składkami emerytalnymi. Szczególnie narażone na ryzyko udziału w tego rodzaju rynku pracy są młode kobiety. Częste stosowanie tego typu umów powinno być ograniczane, ponieważ ma ono niekorzystny wpływ na wzrost, wydajność i konkurencyjność⁽³⁵⁾; wywołuje bowiem długotrwałe negatywne skutki dla akumulacji kapitału ludzkiego i zdolności zarobkowej, jako że młodzi pracownicy zatrudnieni na czas określony najczęściej otrzymują niższe zarobki i mniej propozycji szkoleń. Możliwymi środkami zaradczymi są zachęty podatkowe dla przedsiębiorstw proponujących umowy na czas nieokreślony lub przekształcających umowy czasowe w te na czas nieokreślony. Aby dostarczyć dodatkowych informacji na temat tej konkretnej kwestii Komisja przedstawi w 2010 r. **kompleksową analizę czynników wpływających na sytuację młodzieży na rynku pracy** oraz ryzyko jego fragmentacji, na które narażeni są młodzi ludzie.

5.2. Wsparcie dla młodzieży zagrożonej

Wskaźniki obrazujące sytuację młodzieży na rynku pracy nie odzwierciedlają w pełni faktu, że zaskakująco wysoki odsetek 15 % Europejczyków w wieku 20-24 lat nie pracuje ani się nie uczy (tzw. młodzież NEET – „neither in employment, education or training”) i ryzykuje całkowite wykluczenie z rynku pracy oraz zależność od świadczeń. Stawienie czoła temu problemowi jest absolutnym priorytetem – osobom tym trzeba **zapropionować odpowiednie rozwiązania, aby powróciły one do kształcenia i szkolenia lub aby znalazły się na rynku pracy**. Należy podjąć wszelkie możliwe działania, aby **młode osoby niepełnosprawne** lub z problemami zdrowotnymi miały pracę w celu zmniejszenia ryzyka ich przyszłej nieaktywności i wykluczenia społecznego. Niezwykle ważną rolę polegającą na zachęcaniu do tych działań oraz ich koordynacji odgrywają publiczne służby zatrudnienia. Możliwym rozwiązaniem jest nawiązanie współpracy partnerskiej i negocjowanie porozumień z pracodawcami, którym proponuje się przy tym specjalne wsparcie w rekrutacji młodzieży zagrożonej.

5.3. Stworzenie odpowiedniej ochrony socjalnej dla młodzieży

Aktywne włączenie młodych ludzi, ze szczególnym naciskiem na grupy w najtrudniejszej sytuacji społecznej, wymaga połączenia adekwatnego wsparcia dochodu, sprzyjającego włączeniu społecznemu rynku pracy oraz dostępu do usług o wysokiej jakości⁽³⁶⁾. Wielu

³⁵ Zob. dyrektywa 1999/70/WE.

³⁶ Zalecenie Komisji w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy z dnia 3 października 2008 r. (Dz. U. L 307 z 18.11.2008), które uzyskało poparcie Rady dnia 17 grudnia 2008 r. i Parlamentu Europejskiego w jego rezolucji z dnia 6 maja 2009 r.

młodych bezrobotnych nie jest uprawnionych do świadczeń dla bezrobotnych czy innego wsparcia dochodu, szczególnie jeżeli nigdy nie podjęli oni pracy. Rozwiązaniem tego problemu mogłoby być **zapewnienie lub, w razie potrzeby, rozszerzenie dostępu do świadczeń socjalnych** w uzasadnionych przypadkach, aby zagwarantować bezpieczny dochód, przy jednoczesnym prowadzeniu skutecznych i wydajnych **działań aktywizacyjnych i warunkowości**, tak aby młodzi ludzie otrzymywali świadczenia pod warunkiem, że aktywnie szukają pracy lub dalej się kształcą lub szkolą. Jest to niezwykle ważne, jeśli chce się uniknąć powstania zależności od świadczeń. Przy okazji modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego powinno się uwzględnić niepewną sytuację młodych ludzi.

Coraz więcej młodych ludzi otrzymuje (stałą) **rentę inwalidzką**. Niektórzy z nich nie są być może w stanie normalnie pracować, nawet w odpowiednio dostosowanych miejscach pracy, jednak inni mogliby wrócić na rynek pracy dzięki odpowiednio zaprojektowanym działaniom aktywizacyjnym.

5.4. Wsparcie dla młodych przedsiębiorców i prowadzących działalność na własny rachunek

W przyszłości praca przez całe życie u tego samego pracodawcy z pewnością nie będzie częstym przypadkiem – większość pracowników zmieni miejsce pracy wiele razy, a większość aktualnych i przyszłych miejsc prac powstaje i będzie powstawać w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach.

Ponadto **działalność na własny rachunek** jest istotnym czynnikiem przedsiębiorczości i może wnieść znaczący wkład w tworzenie miejsc pracy, szczególnie w sektorze usług. Ta forma pracy daje młodym ludziom świetną okazję do sprawdzenia swoich umiejętności i kształtowania własnej pracy. Również osoby doradzające młodzieży przy planowaniu jej kariery zawodowej powinny wziąć pod uwagę to rozwiązanie. Powinno się zdecydowanie stymulować zainteresowanie młodych ludzi karierą przedsiębiorcy, wzbudzając w nich ducha przedsiębiorczości i wspierając odpowiednie tendencje w tym zakresie w systemach kształcenia i szkolenia. Sektor publiczny i prywatny powinien wspierać te działania. W tym celu młodzież powinna mieć więcej możliwości sprawdzenia swoich sił w sektorze przedsiębiorczości, otrzymać wsparcie i **porady co do planu operacyjnego, uzyskać dostęp do kapitału na rozruch i przejść szkolenia w okresie początkowym**. Również w tej kwestii publiczne służby zatrudnienia mają do odegrania ważną rolę przez informowanie młodych kandydatów i doradzanie im na temat przedsiębiorczości i możliwości działalności na własny rachunek.

Kluczowe nowe działania:

Współpraca Komisji z państwami członkowskim,

- ☉ Z uwzględnieniem ograniczeń budżetowych, w celu **wskazania najskuteczniejszych środków wsparcia**, takich jak pośrednictwo pracy, programy szkolenia, dotacje na

zatrudnianie nowych pracowników i rozwiązania płacowe, środki i świadczenia w zakresie zabezpieczenia społecznego połączone z aktywnością, oraz zaproponowanie odpowiednich działań następczych.

- ⦿ Ustanowienie **systematycznego monitorowania sytuacji młodzieży niepracującej i nieuczącej się (młodzieży NEET)** na podstawie ogólnounijnych porównywalnych danych, jako wsparcie rozwoju polityki i wzajemnego uczenie się w tej dziedzinie.
- ⦿ Ustanowienie, przy wsparciu programu PROGRESS, nowego programu **wzajemnego uczenia się dla europejskich publicznych służb zatrudnienia** (2010), aby pomóc im dotrzeć do młodych ludzi i zaoferować usługi specjalistyczne. Dzięki temu programowi będzie można wskazać najważniejsze elementy dobrych praktyk w publicznych służbach zatrudnienia i wspierać ich przenoszenie na inny grunt.
- ⦿ Ożywienie **dwustronnego i regionalnego dialogu politycznego na temat zatrudnienia młodzieży** ze strategicznymi partnerami UE i państwami z nią sąsiadującymi oraz na forach międzynarodowych, szczególnie w ramach Międzynarodowej Organizacji Pracy, OECD i G20.
- ⦿ Zachęcanie do udzielania większego wsparcia **potencjalnych młodych przedsiębiorców za pomocą europejskiego instrumentu mikrofinansowego na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress** ⁽³⁷⁾. Dzięki niemu zostaje zwiększony dostęp do mikrofinansowania dla osób pragnących otworzyć lub rozwinąć firmę, lecz mających trudności w dostępie do tradycyjnego rynku kredytowego. W wielu państwach członkowskich młodzi przedsiębiorcy starający się o finansowanie za pomocą instrumentu mikrofinansowego skorzystają również z poradnictwa i szkoleń w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach strategii Europa 2020 i europejskiej strategii zatrudnienia państwa członkowskie powinny skupić się na:

- ⦿ Sprawieniu, aby wszyscy młodzi ludzie mieli pracę, dalej się kształcili lub brali udział w działaniach aktywizacyjnych w ciągu czterech miesięcy od opuszczenia szkoły, w ramach „**gwarancji dla młodzieży**”. W tym celu państwa członkowskie powinny zidentyfikować i usunąć przeszkody prawne i administracyjne, które mogą blokować dostęp do tych rozwiązań w przypadku młodych ludzi nieaktywnych z powodów innych niż kontynuacja nauki. W tym celu trzeba będzie zwiększyć wsparcie oferowane przez publiczne służby zatrudnienia, z użyciem instrumentów dostosowanych do potrzeb młodzieży.
- ⦿ Zapewnieniu **równowagi między uprawnieniami do świadczeń i ukierunkowanymi na konkretny przypadek działaniami aktywizacyjnymi** w oparciu o wzajemne zobowiązanie, tak aby młodzi ludzie, w szczególności ci w najtrudniejszej sytuacji społecznej nie znaleźli się poza jakimkolwiek systemem opieki socjalnej.

- W przypadku fragmentacji rynków pracy na wprowadzeniu **jednolitej umowy na czas nieokreślony** z wystarczająco długim okresem próbnym i stopniowym zwiększaniem uprawnień do ochrony socjalnej, dostępu do szkoleń, uczenia się przez całe życie i poradnictwa zawodowego dla wszystkich pracowników, wprowadzeniu płacy minimalnej przeznaczonej dla młodych ludzi i pozytywnie zróżnicowanych kosztów pozapłacowych, tak aby umowy na stałe dla osób młodych były bardziej atrakcyjne i stanowiły przeciwwagę dla segmentacji rynku pracy, zgodnie ze wspólnymi zasadami elastycznej ochrony socjalnej.

6. Pełne wykorzystanie potencjału unijnych programów finansowania

Cele inicjatywy „Mobilna młodzież” są już zawarte w wielu istniejących programach. W zakresie kształcenia i szkolenia program „Uczenie się przez całe życie” (w tym Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig), „Młodzież w działaniu”, Erasmus Mundus, Tempus i działania „Marie Curie” skierowane są do konkretnych grup docelowych. Cele tych programów należy ulepszyć, zrationalizować i lepiej z nich korzystać, aby wspierać cele „Mobilnej młodzieży”.

Nauczyciele, osoby prowadzące szkolenia, naukowcy i pracujący z młodzieżą mogą **propagować mobilność** w różny sposób: zachęcać młodzież do działań opartych na mobilności, przygotowywać uczestników, utrzymywać kontakt z instytucją, organizacją lub firmą przyjmującą. W następnej edycji programów dotyczących mobilności Komisja położy większy nacisk na zwiększenia mobilności osób ją propagujących, takich jak nauczyciele i osoby prowadzące szkolenia, tak aby potrafiły one przekonywać do mobilności.

Komisja zbada możliwości zwiększenia wysiłków na rzecz promocji mobilności młodych **przedsiębiorców**, szczególnie podnosząc poziom mobilności w ramach praktyki zawodowej w programie Erasmus, wspierając nauczanie przedsiębiorczości na wszystkich poziomach systemu edukacji i w Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii, zwiększając udział przedsiębiorstw w działaniach „Marie Curie” oraz wspierając inicjatywę „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”.

Za pomocą tylko tych programów nie będzie jednak można zaspokoić wszystkich potrzeb. Trzeba zatem **połączyć finansowanie z wielu źródeł i zyskać większe zaangażowanie i wsparcie** organów władzy publicznej, społeczeństwa obywatelskiego, biznesu i innych zainteresowanych stron dla celów przedmiotowej inicjatywy, aby można było osiągnąć niezbędną masę krytyczną.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) zapewne znaczące wsparcie dla młodych ludzi. Jest on głównym unijnym instrumentem finansowym na rzecz zatrudnienia młodzieży, przedsiębiorczości i mobilności edukacyjnej młodych pracowników, prewencji przedwczesnego kończenia nauki szkolnej i podnoszenia poziomu umiejętności. Co roku jedna trzecia z 10 mln beneficjentów EFS to osoby młode, które korzystają z 60% całego budżetu EFS w wysokości 75 mld EUR w latach 2007-2013, wraz ze współfinansowaniem krajowym. Ze środków EFS

również w dużym stopniu wspiera się reformy systemów kształcenia i szkolenia państw członkowskich oraz udział w uczeniu się przez całe życie; na te cele przeznaczają się 20,7 mld EUR.

Potencjał EFS należy jednak maksymalnie wykorzystać, biorąc pod uwagę dramatyczne pogorszenie się sytuacji młodych ludzi od czasu opracowania programów EFS. W tym celu Komisja przeprowadzi ocenę sytuacji w zakresie aktualnych środków i wspólnie z państwami członkowskimi wskaże główne środki docelowe i działania polityczne, na które pilnie powinno się przeznaczyć finansowanie z EFS. Odbędzie się to za pomocą sprawozdawczości w ramach EFS i oraz wielostronnego monitorowania w związku ze strategią Europa 2020. Należy również prowadzić więcej działań uświadamiających, tak aby młodzi ludzie mogli w pełni wykorzystać możliwości EFS.

Komisja zbada, wraz z państwami członkowskimi i regionami, w jaki sposób można by lepiej wspierać zatrudnienie młodzieży, możliwości kształcenia i infrastrukturę szkolnictwa wyższego przez inne fundusze strukturalne i fundusze spójności, szczególnie za pomocą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Ponadto nadal będzie się korzystać z instrumentu Progress i nowego europejskiego instrumentu mikrofinansowego, jak również ze środków finansowych krajowych i regionalnych.

Komisja bada również zasadność utworzenia na szczeblu unijnym we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym **systemu pożyczek studenckich** jako uzupełnienia programów w państwach członkowskich. Dostępność pożyczek na studia dla młodych ludzi mogłaby zostać zwiększona i przyczynić się do transgranicznej mobilności edukacyjnej, dając również studentom możliwość odbycia całości studiów za granicą. Należy przy tym zapewnić komplementarność z istniejącymi programami unijnymi w dziedzinie kształcenia i szkolenia. Kwestia ta jest obecnie analizowana, a wyników można się spodziewać w 2011 r.

W niedawno przyjętej komunikacie „Europejska agenda cyfrowa”⁽³⁸⁾ Komisja zapowiedziała nowe środki na rzecz łatwego i szybkiego dostępu do środków UE na badania w zakresie TIK, co uczyni je bardziej atrakcyjnymi szczególnie dla MŚP i młodych naukowców.

Przeprowadzony zostanie skoordynowany **przeгляд istniejących programów w zakresie kształcenia i szkolenia** w celu opracowania **zintegrowanego podejścia** w ramach finansowych po roku 2013 na korzyść strategii „Mobilna młodzież”. Chodzi o zapewnienie **większego wsparcia możliwości nauki i mobilności** dla wszystkich młodych ludzi w Europie, jak również **modernizacji systemów kształcenia, szkolenia i rozwoju młodzieży**, szczególnie dzięki transnarodowym i międzynarodowym projektom i sieciom współpracy. Wymagałoby to utworzenia partnerstw edukacyjnych, działań zwiększających potencjał edukacyjny, międzynarodowego dialogu politycznego i przedstawiania Europy jako atrakcyjnego miejsca do nauki i badań.

Komisja **rozpocznie konsultację społeczną** we wrześniu 2010 r., tak aby wszystkie zainteresowane strony mogły przedstawić swoje zdanie na temat przyszłych programów w zakresie kształcenia i szkolenia. Swoje propozycje Komisja przedstawi w 2011 r.

W następnym okresie programowania **wsparcie ze strony EFS** powinno być ściślej związane z priorytetami politycznymi zintegrowanych wytycznych oraz z celami unijnymi i krajowymi w dziedzinie edukacji i zatrudnienia zawartymi w strategii Europa 2020.

Kluczowe nowe działania:

- ⊙ Ze względu na rosnące znaczenie tej kwestii Komisja i państwa członkowskie przeanalizują interwencje EFS i przedstawią **propozycję podniesienia świadomości i maksymalnego wykorzystania potencjału EFS** w celu wsparcia młodych ludzi.
- ⊙ **Państwa członkowskie powinny sprawić, żeby** młodzi ludzie łatwo otrzymywali wsparcie z EFS i żeby zostały osiągnięte cele strategii Europa 2020. Komisja wskaże dobre praktyki w zakresie wydajnego gospodarowania funduszami w celu zwiększenia możliwości zatrudnienia młodzieży i rozpowszechnienia tych praktyk w programach państw członkowskich.
- ⊙ Dokonanie **przeglądu wszystkich odpowiednich programów UE** propagujących mobilność edukacyjną i kształcenie, w tym drogą otwartej konsultacji z zainteresowanymi stronami, przewidzianej na wrzesień 2010 r., i przedstawienie w 2011 r. wniosków odnośnie do nowych ram finansowych.
- ⊙ **Zbadanie możliwości stworzenia unijnego systemu pożyczek studenckich** we współpracy z grupą EBI i innymi instytucjami finansowymi, w celu zwiększenia mobilności transgranicznej studentów i poprawy dostępu młodzieży do szkolnictwa wyższego, jako uzupełnienie programów państw członkowskich. Wyniki studium wykonalności przewidziane są na rok 2011.

7. Ustalenia dotyczące monitorowania i sprawozdawczości

Komisja i państwa członkowskie powinny współpracować w działaniach następczych dotyczących inicjatywy „Mobilna młodzież” w kontekście działań następczych dotyczących strategii Europa 2020, istniejących ustaleń w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020), europejskiej strategii zatrudnienia i strategii UE na rzecz młodzieży⁽³⁹⁾. Nowe **zintegrowane wytyczne**, szczególnie wytyczne dotyczące zatrudnienia, stanowią ramy dla skoordynowanych działań programowych, z których większość leży w gestii państw członkowskich. Komisja będzie wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu i realizacji działań przez **finansowanie** i **otwarte metody koordynacji**, przede wszystkim za pomocą pogłębionego **wzajemnego uczenia się** i **wzajemnej weryfikacji** z władzami krajowymi, decydentami regionalnymi i lokalnymi oraz z innymi zainteresowanymi stronami i specjalistami, jak również przez regularne monitorowanie programów EFS i współpracę w ich zakresie.

Działania zapowiedziane w niniejszym komunikacie zostaną po pewnym czasie **poddane przeglądowi i aktualizacji** do roku 2020 r.

8. Kampania informacyjna

Komisja rozpocznie w 2010 r. **kampanię informacyjną** w celu wsparcia inicjatywy w ciągu najbliższych dziesięciu lat. Będzie ona polegać na **akcji podnoszącej świadomość kwestii zatrudnienia młodzieży i mobilizującej społeczeństwo**, przewidzianej na 2011 r. i skierowanej do młodych obywateli i uczestników rynku pracy w państwach członkowskich, w celu skierowania wysiłków krajowych i unijnych na odwrócenie tendencji w dziedzinie bezrobocia młodzieży i zachęcanie młodych ludzi do wykorzystywania istniejących możliwości. W kampanii wezmą aktywny udział organy władzy krajowej i regionalnej, sektor przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich, oraz inne zainteresowane podmioty.

9. Podsumowanie

„Mobilna młodzież”, projekt przewodni strategii Europa 2020, stawia młodych ludzi w centrum strategii UE, której celem jest zbudowanie gospodarki opartej na wiedzy, badaniach naukowych i innowacji, wysokim poziomie wykształcenia i umiejętności w zgodzie z potrzebami rynku pracy, umiejętnościami dostosowawczymi i kreatywności, rynkach pracy sprzyjających włączeniu społecznemu i aktywnym udziałem społeczeństwa. Są to główne elementy dobrobytu Europy w przyszłości. Państwa członkowskie, a także, w uzasadnionych przypadkach, kraje kandydujące, muszą podjąć pilne działania na szczeblu krajowym, regionalnym i unijnym, aby zaradzić problemom młodzieży przedstawionym w niniejszym komunikacie i sprawić, by systemy kształcenia i szkolenia, a także struktury rynku pracy, były dobrze przygotowane na czasy lepszej koniunktury i późniejsze lata. Ze względu na globalny charakter tych wyzwań dla UE należy dążyć do dialogu, wymiany i współpracy z zagranicznymi partnerami UE. Powodzenie niniejszej inicjatywy zależy od wsparcia ze strony instytucji europejskich i aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych stron.

Komisja Europejska

Mobilna młodzież – Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej

2010 — 24 str. — 25,0 × 17,6 cm

ISBN 978-92-79-18858-9

doi:10.2766/10129

